



**EVOLUȚII GEOPOLITICE LA NIVEL GLOBAL ȘI POSIBILE
CONCLUZII ȘI LECȚII DE ÎNVĂȚAT PENTRU ELITA POLITICĂ
ȘI MILITARĂ A ROMÂNIEI**

**GEOPOLITICAL DEVELOPMENTS AT A GLOBAL LEVEL AND
POSSIBLE CONCLUSIONS AND LESSONS TO BE LEARNED FOR
THE POLITICAL AND MILITARY ELITE OF ROMANIA**

*General-locotenent (r.) prof. asoc dr. Constantin MINCU**

Rezumat: În ultimii douăzeci de ani lumea a intrat într-o stare periculoasă de agitație și haos. Numeroși analiști politici și militari din țările membre NATO și non-NATO sunt, aproape unanim de acord, că fenomene precum resurgența și agresivitatea extreme ale fundamentalismului islamic, apariția unor noi deținători de arme nucleare în state-dictaturi și culminând, în modul cel mai periculos, cu agresivitatea de ordin politic, propagandistic, economic și militar a Federației Ruse (Georgia - 2008, Ucraina - 2014 prin anexarea Crimeei, invadarea Ucrainei în 24 februarie 2022, iar războiul continuă cu ferocitate, acum la 10 luni de la declanșare), toate acestea amenință pacea în Europa și în întreaga lume.

În condițiile date, liderii mondiali din țările membre NATO și/sau UE au misiunea să înțeleagă complexitatea amenințărilor și să găsească soluții de ordin economic, financiar și militar pentru stoparea dezastrului generat de Federația Rusă.

În acest context geopolitic complicat, România ca țară europeană membră UE și NATO, are obligația să rămână permanent vigilentă, cu garda sus contribuind cu bună credință la apărarea colectivă, în același timp cu consolidarea democrației interne.

Un rol important ar trebui să revină actualilor lideri militari români, care trebuie să renunțe la timiditate, obediență și pasivitate, să prezinte cu curaj liderilor politici, desigur că în cadrul prevederilor Constituției și ale legilor țării, problemele grave cu care încă se confruntă Armata Română și, în consecință, Apărarea României.

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România, membru în Consiliul Onorific al Academiei Oamenilor de Știință din România, Vicepreședinte al Secției de Științe Militare, telefon: 0722303015, email: mincu_constantin@yahoo.com



Cuvinte cheie: lideri politici, lideri militari, NATO, UE, Federația Rusă, Ucraina.

Abstract: During the last twenty years the world has entered a dangerous state of turmoil and chaos. Numerous political and military analysts from NATO and non-NATO member countries almost unanimously agree that phenomena such as the resurgence and extreme aggressiveness of Islamic fundamentalism, the emergence of new holders of nuclear weapons in dictatorship states and culminating, in the most dangerous way, with the political propaganda, economic and military aggression of the Russian Federation (Georgia - 2008, Ukraine - 2014 through the annexation of Crimea, the invasion of Ukraine on February 24, 2022, and the war continues with ferocity, now 10 months after its outbreak), all they threaten peace in Europe and the whole world.

Under the given conditions, world leaders from NATO and/or EU member countries have the mission to understand the complexity of the threats and to find economic, financial and military solutions to stop the disaster generated by the Russian Federation.

In this complicated geopolitical context, Romania, as a European EU and NATO member country, has the obligation to remain permanently vigilant, with the guard up, contributing in good faith to the collective defense, at the same time as strengthening internal democracy.

An important role should be given to the current Romanian military leaders, who must give up timidity, obedience and passivity, to courageously present to the political leaders, of course within the provisions of the Constitution and the laws of the country, the serious problems that the Romanian Army is still facing and, consequently, the Defense of Romania.

Keywords: political leaders, military leaders, NATO, EU, Russian Federation, Ukraine.

1. Introducere

Cred că este oportun să aruncăm o privire pe harta politică a lumii. Vom constata, fără prea mare surprindere, că pe toate continentele sunt probleme între state, unele dintre acestea cu potențial de confruntare militară în orice moment, iar altele sunt deja zone de război în toată regula, așa cum, de exemplu, este acum în Ucraina după invazia declanșată de Federația Rusă, la data de 24 februarie 2022, război cu consecințe devastatoare pentru statul vecin și cu efecte negative, pe multiple planuri asupra țărilor europene și a întregii lumi.



De mai mult de zece ani, diverși analiști politici și militari, între care și români, au atras atenția asupra principalelor pericole ce amenință pacea lumii.

Pe primul loc într-un clasament mondial al agresivității se află Federația Rusă, condusă de un clan siloviko - oligarhic în frunte cu Vladimir Vladimirovici Putin.

Pericole majore vin și din partea unor state și entități teroriste din Asia, cum sunt Coreea de Nord, Iran, Statul Islamic și alte mișcări din Orientul Mijlociu.

Un semn de întrebare este cel privind politica Chinei în următorii ani, dată fiind înarmarea accelerată și masivă a acestui stat comunist și amenințările Președintelui Xi Jinping la adresa Taiwanului.

La cele de mai sus se adaugă, din păcate, mai vechile și mai noile mișcări separatiste și autonomiste care bântuie Europa, cu efect distructiv asupra unității europene, a păcii și a bunăstării populației de peste 500 de milioane de oameni. Se impune o întrebare legitimă – cine dorește și de ce distrugerea unității politice și militare a UE și NATO!? Răspunsul nu este prea greu de ghicit.

2. Federația Rusă, Europa, Asia, Statele Unite ale Americii

2.1. Federația Rusă

Rusia sub actuala conducere autoritară a președintelui Vladimir Putin, înconjurat de o echipă de siloviki și oligarhi fideli a revenit rapid și cu hotărâre la refacerea statutului de mare putere, la paritate cu SUA, aspirând la refacerea, pas cu pas, a fostei URSS, întâi prin readucerea la ascultare a fostelor republici sovietice și apoi, la extinderea influenței politice, economice și militare asupra „străinătății apropiate” care la început poate fi până la Berlin și apoi până la Atlantic, așa cum clamează unii ideologi și propagandiști violenți ai Moscovei.

Numai naivii și necunoscătorii jocurilor geopolitice la scară mondială **nu văd** (sau nu vor să vadă) că toate acțiunile politice, propagandiste, cibernetice, economice și militare ale Federației Ruse sunt îndreptate în mod continuu și agresiv împotriva Occidentului, având ca obiectiv asumat distrugerea coeziunii politice și militare ale UE și NATO.



Pentru a-și atinge scopurile, Rusia nu se dă în lături de la nimic, inclusiv de la agresiuni militare de anvergură, așa cum face acum în Ucraina, deja de nouă luni. Țările NATO și/sau UE sunt infestate de spioni ruși, numai în ultimul an fiind expulzați peste 400 dintre aceștia (mai sunt destui, inclusiv în România).

În acest context geopolitic complicat, cred că merită să fie studiate (nu doar citite) cărțile unor autori ruși cum sunt Mark Solonin¹ și Viktor Suvorov² pentru a înțelege mai bine că politica Rusiei și comportamentul rușilor nu s-au schimbat în ultimii 300 de ani. Deși au cel mai mare teritoriu de pe glob, cu resurse imense, vor și mai mult.

Puterile Occidentului în frunte cu Statele Unite ar trebui să conștientizeze, în sfârșit, cu cine au de lucru și să-și ia rapid și ferm măsuri de apărare.

În articolul meu publicat în Revista de Științe Militare, a Secției de Științe Militare a Academiei Oamenilor de Știință din România, nr. 3/2017, cu titlul „**Federația Rusă și restul lumii**” am adus în atenție câteva coordonate principale ale politicii **Imperiului Estic**³, din care voi menționa doar unele idei.

Astfel, se poate lua act din informații publice, greu de contrazis, că Federația Rusă a avut, are și va avea un comportament agresiv, în primul rând față de vecini și nu numai (a se vedea și interviul acordat de Armand Goșu, publicat pe www.hotnews.ro, în 06.11.2017⁴):

- declanșarea unui război de o cruzime extremă împotriva Ucrainei, cu numeroase atrocități, crime clare de război și distrugerii masive ale infrastructurii critice a statului atacat;
- menținerea și amplificarea conflictelor dintre statele din Caucaz;
- agresiunile militare violente împotriva Georgiei;

¹ Mark Solonin, *Butoiul și cercurile*, Editura Polirom, București, 2012.

² Viktor Suvorov, *Spărgătorul de gheață*, Editura Polirom, București, 2010 și *Ziua M*, Editura Polirom, București, 2011.

³ Mincu Constantin, „Federația Rusă și restul lumii”, *Revista de Științe Militare*, nr. 3/2017.

⁴ Interviul cu Armand Goșu. Rusia, de la bolșevici lui Lenin la silovici lui Putin, disponibil la <https://www.hotnews.ro/stiri-opinii-22095955-interviu-armand-gosu-rusia-bolsevici-lui-lenin-siloviki-lui-putin.htm>, accesat la 15.11.2022.



- anexarea Crimeei în 2014 și ruperea estului și sudului Ucrainei, prin metode ale războiului hibrid și prin război, prin angajarea a sute de mii de militari și mari cantități de arme și muniții;
- distrugerea cinică și feroce a Ceceniei și a capitalei sale;
- implicarea totală în Siria în favoarea regimului dictatorial al lui Bashar al Assad, prin bombardamente aeriene masive și acțiuni militare la sol împotriva populației civile;
- sprijinirea, fără scrupule, a Coreii de Nord și a Iranului pentru a fabrica și deține vectori de transport la ținte a armelor nucleare;
- proliferarea unor amenințări (în ultimul an săptămânal) cu folosirea forței împotriva Țărilor Baltice, Poloniei, României și Republicii Moldova;
- deschiderea unor noi baze militare în străinătate;
- intensificarea, fără precedent, după 1991 a activității aviației strategice de bombardament și a submarinelor nucleare în vecinătatea granițelor SUA, Marii Britanii și a Țărilor Nordice;
- încercarea aproape reușită de a lua sub control Marea Neagră;
- desfășurarea unor aplicații militare de mare amploare⁵ în apropierea graniței de vest a Federației Ruse, cu sute de mii de militari, acțiuni care au culminat în februarie 2022, cu atacul asupra Ucrainei în care inițial s-au folosit 180.000 de militari, aviație, rachete, tancuri și alte mijloace de distrugere. În stilul cunoscut al Kremlinului au dezmințit în mod grosolan că au intenții agresive (sunt campioni mondiali la sportul lor numit maskirovka);
- expulzarea sau uciderea unor politicieni de opoziție, a unor ziariști și a unor defectori din serviciile secrete. Cel mai cunoscut este cazul lui Alexandr Litvinenko, asasinat de GRU la Londra, în noiembrie 2006⁶.

Merită să fie avute în vedere de către liderii politici și militari români analiza și aprecierile analistului politico-militar Iulian Chifu, făcute în materialul solid documentat, Mozaicul amenințărilor de securitate pradă

⁵ Zapad 2017.Ultimele știri, disponibil la <https://adevarul.ro/tag/zapad%202017>, accesat la 16.11.2022.

⁶ Allan S. Cowell, Moartea unui spion, povestea lui Alexandr Litvinenko, Editura Litera Internațional, București, 2009.



schimbărilor bruște a trendurilor de evoluție, pogorâte asupra Mării Negre”⁷:

- Regiunea Mării Negre este direct afectată de amenințările de securitate globale – cele mai prezente fiind cele nucleară și cibernetică, cu impact major – dar mai ales de perspectiva de evoluție a crizelor europene, cu precădere cele date de regândirea viitorului Europei care divide sau creează coeziune, creează falii sau membri de rang 2 și 3 în eșafodajul Uniunii Europene;

- În Regiunea Extinsă a Mării Negre, ultimele evoluții ne arată schimbări bruște în trendurile de evoluție a statelor (n.a. din 2017 și până astăzi s-au întâmplat multe, inclusiv război de agresiune în Ucraina), cu precădere în spațiul conflictelor înghețate, acolo unde Ucraina e în turbulențe și criză auto-create prin afacerea Saakașvili, speculată de opoziție, dar care creează vulnerabilități lesne de speculat de către vecinul rus, în timp ce Armenia semnalează, la nivel public, schimbări sensibile de simțăminte, opțiuni și orientări strategice la nivelul populației.

Un aspect deosebit de îngrijorător este reprezentat de perfecționarea armelor digitale sau cibernetice de către mai multe state și în mod deja evident de către Federația Rusă. Astfel aceasta s-a implicat direct și agresiv în influențarea proceselor electorale din SUA, Marea Britanie, Franța, Germania și din alte state. Pentru Rusia, statul vecin Ucraina a devenit deja un poligon de încercare prin blocarea unor procese industriale și prin preluarea sub control a unor sisteme de infrastructură critică majore. De menționat este faptul că aceste atacuri cibernetice masive, pe lângă pierderi economice foarte mari, duc și la pierderi de vieți omenești, fără ca agresorului rus să-i pese cumva.

De remarcat este aprecierea lui Dan Coats, directorul U.S. National Intelligence (2017) care a susținut cu dovezi solide că Rusia „și-a asumat o **postură cibernetică tot mai agresivă**”⁸.

⁷ Iulian Chifu, Mozaicul amenințărilor de securitate, pradă schimbărilor bruște a trendurilor de evoluție, pogorâte asupra Mării Negre, disponibil la <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/mozaicul-amenintarilor-de-securitate-prada-1811087.html>, accesat la 16.11.2022.

⁸ Dan Coats, Directorul U.S. National Intelligence, Summitul Cibernetic, septembrie 2017, Washington D.C.



Foarte multe dintre armele cu care se confruntă astăzi Occidentul au fost rafinate, dezvoltate și testate de hackeri ținând de Rusia, în războiul purtat cu cruzime în Ucraina. Între principalele amenințări menționate în expunerea sa, Coats a prezentat amenințări digitale posibile la adresa infrastructurii critice americane și a altor țări, inclusiv și în primul rând asupra rețelelor electrice, utilităților publice sau structurii de comandă a unor poduri și porți de protecție a unor facilități de securitate ridicată, care astfel s-ar deschide și ar crea amenințări enorme la adresa populației, inclusiv prin pierderi de vieți omenești.

Prin atacurile cibernetice masive asupra sistemelor energetice ucrainiene din decembrie 2015 și din 2016, cu milioane de persoane lăsate fără curent ore întregi, Rusia a trecut o linie roșie, producând pagube materiale enorme și pierderi de vieți omenești (în spitale, creșe, grădinițe și în alte locuri). Este o clară demonstrație de război fără limite și fără scrupule, război care a culminat în ultimele nouă luni cu distrugerea cu cruzime și cinism a 50% din infrastructura energetică a Ucrainei, lăsând multe milioane de ucrainieni fără lumină și căldură.

Un alt expert recunoscut, John McAfee, specialist de vârf în industria soluțiilor antivirus din SUA, atrage atenția asupra unor pericole majore⁹:

- Cel puțin patru țări au arme cibernetice capabile să distrugă rețeaua de energie electrică a unui alt stat: China, SUA, Rusia și Israel;

- China este fără îndoială țara cu cele mai puternice arme cibernetice. Chinezii au înțeles încă de acum patru decenii că electronica și computerele sunt esențiale pentru viitorul armelor;

- Dacă o țară ar începe un război cibernetic pentru a distruge alt stat, urmările ar fi catastrofale, pentru că riscăm distrugerea generală (n.a. iată cu Rusia nu se încurcă în procese morale și acționează în mod feroce pentru distrugerea cu mijloace cibernetice și militare Ucraina);

- Ce s-ar întâmpla dacă America ar rămâne fără energie electrică? Am muri cu toții, nu am mai avea mâncare, comunicații sau servicii de

⁹ Interviu John McAfee, moderator Vlad Borza, disponibil la <https://economie.hotnews.ro/stiri-it-21628677-interviu-cum-vede-mogulul-software-john-mcafee-lumea-care-marile-puteri-isi-pun-una-alteia-pistolul-tampla-dar-nu-indraznesc-declansez-razboiul-cibernetic-total.htm>, accesat la 17.11.2022.



urgență, ne-am întoarce în Epoca de Piatră. Un studiu recent prezentat în Congres (2017) estima că în doi ani 90% dintre americani ar muri dacă ar rămâne fără curent (n.a. efectele dramatice prezentate vor fi și asupra populației oricărei țări afectate);

- Va fi un atac distrugător asupra altui stat? Este prea periculos și cred că lumea nu ar supraviețui dacă atacul ar fi asupra unei singure țări, fiindcă ar fi represalii (n.a. iată că în Ucraina, Rusia nu are limite morale). Diferența dintre armele clasice și cele cibernetice este că te costă enorm să construiești o bombă nucleară, dar când o țară a construit o armă cibernetică, poate face după ea un milion de copii, cu costuri minime, fiindcă este vorba de date digitale;

- Împotriva știrilor false nu putem lupta cu un soft de inteligență artificială. Dacă noi oamenii nu suntem în stare să judecăm ce e fals și ce nu, cum putem construi un soft care să facă asta?;

- Diversele aparate ce formează „**Internet of things**” sunt scoase pe piață fără pic de grijă pentru securitatea informatică și fără să se țină seama de cum gândesc hackerii, mai ales cei înrolați în structuri militare, gen FSB și GRU.

Interviul menționat – instructiv și plin de învățăminte este unul mai amplu, iar cei interesați ar putea să îl studieze în întregime.

Trebuie să luăm totuși act că problematica complexă și de mare actualitate a atacurilor cibernetice și a războiului cibernetic nu poate fi clarificată doar într-un articol de revistă, trebuie studiate mii de cărți și analize pe acest subiect.

Scopul autorului este doar ridicarea, în fața celor interesați, a acestor probleme și identificarea, în regim de urgență, a celor mai eficiente soluții de protecție.

2.2. Europa

Cred că se pot elabora pe baza evenimentelor politice complexe și adesea contradictorii din ultimii zece ani, diferite scenarii ale **Evoluției Uniunii Europene pe termen scurt și mediu**.

Studierea unor lucrări, articole, declarații și luări de poziții ale principalilor actori în construcția europeană, merg de la scenariul optimist privind realizarea, într-un termen relativ scurt, a unei integrări politice



depline în așa numitele „Statele Unite ale Europei”¹⁰, până la varianta unei disoluții din ce în ce mai accentuate, datorită unui complex de factori de ordin politic, economic, financiar, social și cultural. În acest moment este dificil de apreciat care curent are șanse de reușită. Este tot mai clar că Rusia, prin unii politicieni europeni din mai multe țări, acționează prin mijloace diverse pentru subminarea Uniunii Europene (vârf de lance sunt Ungaria și unele mișcări de extremă dreaptă sau de extremă stângă din Italia, Franța, Germania, Olanda, Austria etc.).

În contextul actual, cred că se impune o inventariere a unor cauze care au slăbit coeziunea UE:

- **Existența unei structuri nedemocratice și netransparente** privind luarea deciziilor, precum și menținerea unui rol marginal, fără nici o putere, pentru Parlamentul European;
- **Se manifestă practic dictarea unor decizii** care-i afectează pe toți de către Germania și Franța, la care se asociază rapid și alte state europene mai importante, ca de exemplu Olanda, țară ostilă total noilor membri din Europa de Est;
- **Nerezolvarea echitabilă a dificultăților** economico-financiare apărute odată cu criza din anii 2008 - 2012, criză accentuată de urmările pandemiei COVID-19 și, în 2022, de războiul din Ucraina, declanșat fără nici un motiv de către Federația Rusă;
- **Impunerea de facto** a unei Europe cu două viteze, prin adâncirea faliei (în mod deliberat) dintre țările vest-europene și cele din Europa Centrală și de Est. Unele țări nordice nu fac niciun secret că sunt ostile mai ales României și Bulgariei (Olanda, Suedia, Austria);
- **Excesul de birocrație și reglementări**, unele stupide, care au speriat mediul de afaceri, dar și pe cetățenii obișnuiți;
- **Slăbirea solidarității** între statele europene și afirmarea, în mod excesiv, a unor interese naționale, în detrimentul prevederilor tratatelor și principiilor fondatoare ale UE (cazul Marii Britanii – procesul Brexit, Ungaria, Cehia, Slovacia);

¹⁰ Mincu Constantin, Uniunea Europeană – Evoluții posibile în următorii zece ani, Revista de Științe Militare, nr. 3/2016.



- **Punerea sub semnul întrebării** a existenței și extinderii spațiului Schengen datorate crizei migranților și al reluării controalelor la frontierele interne ale UE, dar și a unor motive inventate artificial (Olanda, Suedia);
- **Existența unor relații speciale** politice, economice și financiare cu țări nemembre ale UE (în special cu Federația Rusă) cu afectarea intereselor legitime ale celorlalte state membre, ignorând interesul comun (Germania, Franța, Italia, Grecia și mai ales Ungaria);
- **Abordarea** complexului dosar al energiei din perspectivă pur națională, după principiul machiavelic „fiecare pentru el” (a se vedea cazul „Nord-Stream”);
- **Abandonarea până în februarie 2022** a țărilor din vecinătatea UE – Republica Moldova, Ucraina, Georgia amenințate constant de Rusia (probabil pentru a menaja agresorul atavic);
- **Apărarea în exces** a intereselor marilor corporații multinaționale excesiv de lacome, în detrimentul companiilor mai mici și al cetățenilor;
- **Ieșirea Marii Britanii** din UE a adâncit criza și creează condiții pentru alte defecțiuni;
- **Resuscitarea, adesea violentă**, a tendințelor autonomiste și secesioniste în unele țări europene (Catalonia în Spania, Piemont și Veneto în Italia și altele). Aceste tendințe sunt sprijinite de Rusia prin diverse acțiuni subversive și finanțare pe căi ascunse;
- **Dezinteres aproape generalizat** privind politicile comune de apărare și manifestarea unei slăbiciuni evidente de către forțele militare din țările membre (bugete, efective, sisteme de arme, logistică și rezerve multiple. politici coerente etc.). Sunt unele semne de trezire după 25 februarie 2022, dar încă timide, inclusiv în România.

Putem observa că sunt unele vești relativ bune prezentate în discursul lui Jean Claude Juncker, din 17 septembrie 2017, „Starea Uniunii Europene”, din care putem reține:

- Solidaritate, egalitate, statul de drept ca referențial absolut și înlocuirea forței brute cu forța dreptului și a dreptății – o mare



realizare a **Europei Istorice** în prima jumătate de secol european comun și pașnic;

- **Junker** afirmă că a înțeles criticile succesive față de evoluțiile din ultimii ani ai UE (n.a. mai rămâne ca și actualii lideri europeni să înțeleagă acest lucru);
- **Fără un parlament al zonei euro**, care divide, nu reunește solidar pe toți din Europa, cu o singură viteză;
- **Necesitatea unei reforme instituționale profunde**, care să dea personalitate și forță UE;
- **Va trebui să dăm înapoi statelor acele competențe** care se impun, în urma unei analize temeinice (n.a. până acum analiza nu a avut loc și nu s-a întâmplat nimic pozitiv).

Modul cum Uniunea Europeană va răspunde la cauzele care au slăbit-o ca organizație va da sensul evoluției – integrare mai strânsă sau disoluție.

Ce Uniune Europeană vom avea după Pandemia COVID-19 și războiul atroce declanșat de Rusia împotriva Ucrainei se va vedea în anii următori. Să fim optimiști!

2.3. Asia

Întregul continent asiatic, din Japonia și până la Munții Ural și din Oceanul Înghețat de Nord până în sudul Indiei se confruntă cu numeroase probleme de ordin economic, politic, militar și demografic.

Există însă percepția că opinia publică mondială nu conștientizează pericolele majore, de ordin global, care pot fi generate de imensul continent. Putem să facem un inventar, fie el și sumar:

- **Dosarul Nord-Coreean.** Regimul dictatorial din Coreea de Nord (cel mai dur și crud din întreaga lume) continuă să sfideze comunitatea internațională prin dezvoltarea capacităților sale nucleare și a vectorilor de transport la țintă. Sunt proferate tot mai des în ultimul timp amenințări directe asupra SUA, Coreii de Sud, Japoniei și Australiei. De reținut, că dovezi recente arată că această țară a fost puternic sprijinită pentru dezvoltarea programelor sale militare de către Rusia și China.



Mai nou regimul lui Kim Jong Un a cimentat și mai mult prietenia cu Federația rusă, după începerea războiului din Ucraina oferind, cu generozitate, arme și muniții prietenului de la Kremlin.

- **China.** Profitând de enorma sa putere economică, de potențialul său demografic și de resursele sale, se afirmă tot mai puternic ca o forță militară globală, putând opera sisteme sofisticate de arme și extinzându-și prezența, prin baze militare în țări străine. În cazul Chinei rămâne de deslușit până unde va merge „alianța” cu Rusia (sprijinirea mai ascunsă a Rusiei în războiul contra Ucrainei, coordonarea politicilor la ONU (utilizarea dreptului de veto în Consiliul de Securitate, de partea Rusiei) și alte foruri internaționale, schimb de informații militare, manevre militare comune etc.).

Periculoasă este și atitudinea Chinei față de Taiwan, prin amenințări tot mai dese cu posibilitatea utilizării masive a forței pentru aducerea insulei la ascultare. Narativul cu o țară și două sisteme nu îi încântă pe taiwanezi, aceștia văzând ce a făcut China în Hong Kong.

O atenție deosebită trebuie să acorde SUA și țările europene în fața spionajului total utilizat de China în domeniul militar, dar și în furtul masiv de tehnologie. Sunt semne că în acest domeniu se coordonează cu Rusia lui Putin.

- **Orientul Mijlociu.** Acest spațiu se caracterizează în ultimii 50 de ani prin instabilitate, focare de război și potențial major de extindere a conflictelor, în principal în Siria, Irak, Afganistan, Iran și recent în Liban și Arabia Saudită. Deși a suferit înfrângeri și pierderi importante autonomitul „Stat Islamic” continuă să producă victime în zonă și acte de terorism în Europa și în SUA.

Un caz mai aparte este implicarea Iranului de partea Rusiei în războiul de agresiune din Ucraina, dictatura ayatollahilor oferind arme moderne, muniții și specialiști în operarea unor drone de atac. Este posibil ca într-un termen mediu regimul agresiv să cadă, în fața presiunilor tot mai mari ale populației oprimate și sărăcite.



Ca o concluzie – aproape toate statele Asiei au probleme cu vecinii, de la dispute de frontieră, până la controlul resurselor economice tot mai limitate, inclusiv disputa pe sursele de apă.

2.4. Statele Unite ale Americii

• **Statele Unite ale Americii** sunt principala superputere a lumii, având o poziție geografică ce o avantajează, o suprafață de 9.371.175 km² și o populație importantă de aproximativ 320 de milioane de locuitori.

Dispune de resurse minerale importante, între care petrol și gaze naturale, precum și de capacități științifice și tehnologie de top, având domenii în care dețin supremația pe plan mondial.

• **Sistemul politic** este acela de republică prezidențială, în care Președintele SUA are cel mai important rol. Așa cum se știe pentru puterea în Congres și în parlamentele statelor se confruntă cele două mari partide – Democrat și Republican.

În procesul electoral din ultimii ani au apărut situații de incertitudine și criză majoră datorate turbulentului și agresivului Donald Trump, fostul președinte republican. Sistemul democratic puternic a făcut să fie calmate asperitățile, astfel că la recente alegeri parțiale pentru Senat și Camera Reprezentanților, lucrurile au decurs normal, cele două partide fiind aproape la egalitate în preferințele electoratului american.

• **Forțele Armate ale SUA** dețin, de departe, primul loc în lume în ceea ce privește capacitatea de a proiecta forțe oriunde în lume, beneficiind de tehnică de luptă modernă pentru toate categoriile de forțe (portavioane, submarine nucleare, aviație strategică de bombardament, aviație de luptă, elicoptere de atac și de transport, precum și capacități de luptă pentru forțele terestre și infanteria marină).

• **SUA sunt o putere** nucleară aflată aproape la paritate cu Federația Rusă, având însă mijloace mai moderne de lovire și transport la țintă.

• **SUA sunt și liderul** alianței politico-militare NATO, având un rol decisiv în apărarea Americii de Nord și a Europei în fața amenințărilor venite din partea unor competitori agresivi, așa cum este acum Federația Rusă.



- **După declanșarea invaziei** Ucrainei de către Federația Rusă, SUA au devenit cel mai important susținător al Ucrainei, oferind până acum (în nouă luni de război) aproximativ 19 miliarde de dolari, constând în arme moderne și muniții (cam 60% din sumă), și restul în ajutor economic și umanitar. Uniunea Europeană a contribuit și ea cu 9 miliarde de euro, rezultând un total impresionant pentru susținerea statului agresat, îndreptățit să se apere în baza prevederilor Cartei ONU și a dreptului internațional.

- **Desigur că despre SUA** se pot spune multe alte lucruri, dar pentru acest articol consider că este suficient.

3. Câteva considerații despre războiul din Ucraina

- **Așa cum se știe**, Putin a declanșat invazia în dimineața zilei de 24 februarie 2022, prin atacarea Kievului și a aerodromului din apropiere, sperând să captureze sau să ucidă conducerea statului ucrainean. Spre surpriza lui neplăcută nu a putut îngenunchea Ucraina în trei zile, trupele sale fiind alungate din regiunea Kiev și din partea de nord a țării. Luptele s-au mutat în estul și sudul Ucrainei, fără ca Rusia să-și poată atinge obiectivele stabilite (obiective care s-au schimbat des, nici măcar silovikii de la Kremlin nemaștiind care sunt acestea);

- **Nu este cazul să intru în detalii** privind desfășurarea războiului în cele nouă luni (materialul meu fiind predat la data de 22.11.2022) deoarece numeroși analiști politico-militari români și străini fac acest lucru;

- **Rețin însă atenția** asupra pierderilor umane de ambele părți (aproximativ câte 100.000 de militari morți și răniți grav), și asupra distrugerilor masive produse de Armata Roșie asupra infrastructurii civile din Ucraina, precum și a crimelor de război dovedite de investigatori ucrainieni și străini (ucideri în masă, tortură, violuri etc.). Invadatorii nu s-au putut abține de la jafuri, unele de un ridicol absolut;

- **Appreciez că** deși Ucraina, după anexarea de către Rusia a Crimeei, și-a reformat și modernizat Forțele Armate, și-a intensificat producția de armamente și muniții, ea nu ar fi putut face față fără ajutorul masiv occidental în valoare de aproximativ 27 de miliarde de dolari, majoritatea sumei fiind pentru armamente și muniții;



• **Occidentul**, mai ales SUA și Marea Britanie au sprijinit Ucraina cu informații satelitare, comunicații criptate, mijloace de război electronic și asistență în instruirea în unele țări europene a luptătorilor ucrainieni.

• **Se poate aprecia**, pe baza datelor existente până acum, că s-au depășit toate recordurile cunoscute din conflictele militare anterioare privind consumul de armamente (distruse) și consumul de muniții de toate tipurile. Acest lucru poate da de gândit și planificatorilor militari din Armata Română,

• **Războiul** este în plină desfășurare și nu se știe când și cum se va termina, deși se fac eforturi diplomatice pentru a se ajunge la o soluție dreaptă pentru Ucraina.

• **Ca o concluzie** putem spune că o **DICTATURĂ FEROCĂ**, așa cum este Rusia de astăzi, este imprevizibilă, lipsită total de scrupule și orice urmă de moralitate.

4. Câteva concluzii și posibile lecții de învățat pentru liderii politici și militari din România (dacă doresc să o facă)

Scurta prezentare de mai sus în care am făcut un inventar sumar al unor amenințări și vulnerabilități asupra Europei și a întregii lumi, inclusiv a unor războaie zonale și globale, are ca scop să aducă în atenție necesitatea vigilenței permanente, din partea liderilor politici și militari români, care ar trebui să conștientizeze că nu pot avea nici o clipă de răgaz și că în caz de bagatelizare și nepăsare, România poate avea probleme majore de securitate și apărare. Dacă cred că nu pot sau nu vor ar trebui să se dea la o parte și să lase pe alții mai capabili.

• **În acest context să evaluăm**, pe scurt, unele concluzii din războiul declanșat de ruși împotriva Ucrainei (putem învăța multe și noi românii):

- **în cele nouă luni de război** ambii beligeranți au avut pierderi umane foarte mari, adică peste 100.000 de morți și răniți grav (după surse străine independente), adică o dată și jumătate față de Armata Română de astăzi (70.000 de militari pe hârtie, 65.000 pe teren);



- **Rusia și Ucraina** au pierdut echipamente, armament și muniții în valoare de peste 10 miliarde de dolari fiecare, adică de circa cinci ori bugetul de apărare al României;
- Ucraina deține o industrie de apărare importantă, putând fabrica avioane, rachete, elicoptere, piese de artilerie, drone etc. Cu toate acestea a fost nevoită să apeleze la sprijinul masiv al SUA, Marii Britanii și al altor țări membre NATO și/sau UE. Numai SUA au furnizat arme, muniții și alte echipamente în valoare de 19 miliarde de dolari, în doar nouă luni de conflict dur. Marea Britanie are și ea o contribuție semnificativă, iar țările europene au alocat 9 miliarde de euro. La aceste sume uriașe se adaugă alocările Ucrainei pentru susținerea apărării țării, în valoare de circa 10 miliarde de euro. Suma totală este uriașă, însemnând bugetul apărării din România pentru următorii 12-15 ani;
- **În cazul României, în cei 32 de ani de „democrație originală” și de cleptocrație generalizată**, țara noastră (prin „liderii” ei), și-a distrus în întregime industria de apărare, cea care, în deceniul nouă, asigura circa 85% din necesarul de armament, muniții și alte echipamente, logistică, comunicații, echipament pentru luptători, rezerve de combustibil și hrană). Acum nu mai producem aproape nimic, fiind nevoiți să importăm arme din unele țări NATO, pulberi din Serbia, muniții de infanterie din Brazilia (!?) etc. În timp de război lanțurile de aprovizionare pot fi întrerupte, iar acei furnizori vor pune condiții politice, economice și de altă natură, de neacceptat pentru un stat normal (nu este și cazul României);
- **Cred și susțin în continuare că factorul politic** (Președinte, Parlament, Guvern, Ministerul Apărării etc.) a tratat cu dezinteres și cu mare superficialitate problemele **Apărării**. Au fost perioade lungi în care nimeni nu a vorbit despre Apărare și nu s-au făcut niciun fel de eforturi rezonabile și necesare pentru dimensionarea corectă a efectivelor, pentru pregătire și echipamente;
- **Bugetele Apărării** au fost pe hârtie între 0,4% din PIB (Guvernul Văcăroiu) și 2% din PIB în perioada 2017-2021. În



realitate, prin manevre perverse antinaționale, bugetul alocat concret nu a depășit 0,9 - 1,5% din PIB, fără ca cineva să pară deranjat (CSAT, Parlament, Guvern, Ministerul Apărării etc.);

- **Starea reală a Armatei** (nerecunoscută și neasumată) se situează la nivel de avarie, cu mici șanse de revenire (după data invaziei în Ucraina – 24.02.2022). Putem enumera câteva argumente:

- așa-zisa și mult clamata **Reformă a Armatei** s-a rezumat la o singură dimensiune – distrugerea multor unități militare și reducerea masivă și fără argumente a efectivelor la pace;
- aceste reduceri iresponsabile și antinaționale nu au fost compensate așa cum s-a promis, cu echipamente și sisteme de arme moderne;
- bugetele de apărare au fost încropite pe genunchi. fără o bază de calcul cât de cât rațională;
- militarii activi și în rezervă sunt atacați și insultați zilnic, începând din 2010, tonul fiind dat (culmea!?) de politicieni cu funcții de vârf în stat, începând cu Presedintele României de la acea dată. Atacurile continuă și astăzi, fără ca actualii șefi din MApN și Statul Major al Apărării să aibă vreo reacție;
- în funcțiile militare de vârf din Armată (dar și din alte instituții) se promovează, din ce în ce mai agresiv, persoane obediente, cu o calificare profesională discutabilă, dar cu sprijin politic;
- se repetă obsesiv încă din 2002, că nu mai avem nevoie de cine știe ce armată, că ne apără NATO. Este o mare și impardonabilă prostie, NATO ne poate apăra dacă suntem capabili să ne apărăm și singuri măcar o săptămână;
- sistemele de arme și echipamente mai vechi sau mai noi sunt lipsite de lucrările normale de mentenanță și reparații, invocându-se senin „lipsa de fonduri”. Dacă au fost realizate de ce sunt lăsate să moară!?



- prevederile principale din **Legile** care privesc **Apărarea**, din „**Strategia Națională de Apărare a Țării**”, rămân doar teorie, fără să fie puse în practică;
 - planurile de înzestare multianuale sunt un mit, o legendă, și nu au funcționat niciodată. Fiecare Guvern și fiecare ministru al apărării schimbă tot și o iau de la zero. Ori se știe (dacă se știe) că un sistem complex de arme sau echipamente nu se poate realiza într-un singur an. Pentru unele sunt necesare 10-15 ani, cu alocări bugetare ritmice, la nivelul solicitat de planuri și proiecte. Dar cine poate înțelege fenomenul?! Până astăzi (22.11.2022) nu a înțeles sau nu a vrut să înțeleagă asta niciun guvernământ;
 - **Armata Română** stă cât se poate de prost la capitole importante pentru capacitatea de descurajare și de ripostă, de exemplu: avioane de luptă multiroul noi, elicoptere de atac, mijloace antitanc, tancuri și transportoare blindate cu capacități sporite de lovire și supraviețuire în luptă;
 - echiparea luptătorului este încă învechită și departe de standardele moderne (mă refer la întregul efectiv de luptători, nu doar la unele mici subunități);
 - efectivele la pace (pe hârtie 70.000 de militari, în realitate mai puțini) reprezintă numai 0,33% din populația țării, unul din cele mai mici procente din Emisfera Nordică. Oare cui îi mai pasă de această situație?!
- **Un punct de vedere rezonabil privind rolul liderilor militari români actuali:**
- prezentarea unor puncte de vedere din acest articol aduce în atenție doar o mică parte din problemele cu care se confruntă Armata Română;
 - pentru liderii militari actuali nu ofer sfaturi, ci îi îndemn să-și revadă zilnic fișa postului, pentru a înțelege mai bine ce responsabilități au;
 - este deja cazul să fie lăsată deoparte timiditatea în fața liderilor politici actuali (total neinteresați de Apărare) și să se



renunțe urgent la nepăsare și neasumare, în problemele vitale ale apărării țării. O cale de acțiune ar putea fi o prezentare detaliată și cinstită a **Șefului Statului Major al Apărării** în fața Parlamentului, privind „**Starea reală a Armatei**”. Dacă liderii celor două camere refuză (așa cum este de așteptat), **Raportul** poate fi prezentat public, cu asumarea răspunderii privind consecințele instituționale și personale. Nu mai este loc de obediență!!

În concluzie, constatăm pe date și informații din surse publice că **Apărarea Țării** a fost lăsată, cu bună știință și cu rea credință, de izbeliște în cei 32 de ani. Din păcate sunt semne slabe că situația s-ar putea îmbunătăți pe termen scurt și mediu. Poate au crescut cumva șansele după invazia Rusiei în Ucraina și în urma unor posibile lecții învățate cât se poate de repede.



BIBLIOGRAFIE

- *** Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2024, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 574 din 1 iulie 2020;
- *** Carta Albă a Apărării, București, 2021, disponibilă la www.mapn.ro;
- *** Documente din surse publice disponibile pe site-urile Președinției, Guvernului, Parlamentului, Ministerului Apărării Naționale și a altor instituții din țară și din străinătate;
- *** Documente, știri și analize privind războiul din Ucraina disponibile pe site-uri românești și străine (perioada 24 februarie - 22 noiembrie 2022);
- *** Revista de Științe Militare editată de Academia Oamenilor de Știință din România, numerele din perioada 2015 - 2022;
- CHIFU I., Mozaicul amenințărilor de securitate, pradă schimbărilor bruște a trendurilor de evoluție, pogorâte asupra Mării Negre, disponibil la <https://adevarul.ro/blogurile-adevarul/mozaicul-amenintarilor-de-securitate-prada-1811087.html>;



- COATS D., Directorul U.S. National Intelligence, Summitul Cibernetic, septembrie 2017, Washington D.C.
- COWELL S.A., Moartea unui spion, povestea lui Alexandr Litvinenko, Editura Litera Internațional, București, 2009;
- GOSU A., Rusia, de la bolșeviki lui Lenin la siloviki lui Putin, disponibil la <https://www.hotnews.ro/stiri-opinii-22095955-interviu-armand-gosu-rusia-bolseviki-lui-lenin-siloviki-lui-putin.htm>;
- Interviu John McAfee, moderator Vlad Borza, disponibil la <https://economie.hotnews.ro/stiri-it-21628677-interviu-cum-vede-mogulul-software-john-mcafee-lumea-care-marile-puteri-isi-pun-una-alteia-pistolul-tampla-dar-nu-inezita-declansez-razboiul-cibernetic-total.htm>;
- MINCU C., Federația Rusă și restul lumii, Revista de Științe Militare, nr. 3/2017;
- MINCU C., Uniunea Europeană - evoluții posibile în următorii zece ani, Revista de Științe Militare, nr. 3.2016;
- MINCU C., Politica actuală a Federației Ruse - un mister ascuns într-o enigmă, Revista de Științe Militare, nr. 4/2021;
- MINCU C., Posibile lecții de învățat din războiul declanșat de Federația Rusă împotriva Ucrainei, Revista de Științe Militare nr. 2/2022;
- SOLONIN M., Butoiul și cercurile, Editura Polirom, București, 2012;
- SUVOROV V., Spărgătorul de gheață, Editura Polirom, București, 2010 și Ziua M, Editura Polirom, București, 2011;
- Zapad 2017. Ultimele știri, disponibil la <https://adevarul.ro/tag/-zapad%202017>.

